

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
2019. május 30-ai ülésére

Tárgy: Átfogó értékelés Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2018. évi ellátásáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít.”

Az értékelés szempontjait a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete határozza meg, mely szerint

„I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzügyi vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).”

A fent említett jogszabályok alapján készült el az előterjesztésemhez mellékelte, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2018. évi ellátásáról szóló átfogó értékelés, melynek része az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Tótkomlói Területi Irodája által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás 2018. évi működésének tapasztalatairól szóló beszámoló, valamint az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatója is. Czecher Péter r. ezredes kapitányságvezető kísérlévelében azt a tájékoztatást adta, hogy nem rendelkeznek a tárgyban kifejezetten Tótkomlóra vonatkozó adatokkal.

Tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján az értékelést a Képviselő-testületi megtárgyalást követően meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. Ez esetben a települési önkormányzatnak hatvan napon belül érdemben meg kell vizsgálnia a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatnia kell a gyámhatóságot. Az elmúlt években a gyámhatóság a beszámolót elfogadta, ahhoz javaslatot nem tett.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és hozza meg döntését!

A. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2018. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést *elfogadja*.

Felelős: dr. Garay Rita polgármester
Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

Határidő: azonnal, illetve az átfogó értékelés gyámhatóság részére történő megküldésére: 2019. június 7.

B. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2018. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést *nem fogadja el*.

Felhívja az értékelés készítőjét, hogy a beszámolót az alábbi szempontok figyelembe vételével dolgozza át:

-
-

Felelős: dr. Garay Rita polgármester
Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

Határidő: az átdolgozott értékelés Képviselő-testület elé terjesztésére: a képviselő-testület soron következő ülése

Tótkomlós, 2019. május 23.

dr. Garay Rita
polgármester

Az előterjesztést készítette: Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

Tótkomlós Város Önkormányzat

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak

2018. évi ellátásáról

A beszámolót készítette: Stübéné dr. Borsodi Olga, aljegyző

A beszámoló elkészítéséhez adatot, információt szolgáltatottak:

- Tótkomlói Polgármesteri Hivatal,
- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ,
- Tótkomlói Ligeti Óvoda
- Jankó János Általános Iskola és Gimnázium
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat,
- Orosházi Rendőrkapitányság.

2019.

Bevezető

A nemzetközi egyezményekkel összhangban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) új alapokra helyezte a gyermekekről való gondolkodást és gondoskodást. A magyar gyermekvédelmi rendszer funkciója kettős. Egyrészt bizonyos ellátásokat kell garantálnia a gyermekek, illetve a gyermekes családok számára, valamint olyan elérhető és hozzáférhető lehetőségeket kell biztosítani, amelyek segítségével a családokban keletkező problémák kezelhetővé válnak, azt eredményezve, hogy a gyermekeket nem kell elválasztani családjuktól. Másrészt a valamilyen okból családjukban nem nevelhető gyermekek számára kell olyan családpótló, vagy a családi modellhez közelítő ellátásokat biztosítani, amelyek a gyermeki jogok tiszteletben tartásával garanciákat nyújtanak a gyermek életkorának, szükségleteinek megfelelő ellátására, egészséges személyiségfejlődésének biztosítására, valamint társadalmi integrációjának elősegítésére.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja”.

Az értékelés szempontjait – az előbbieken említett külön jogszabály - a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete határozza meg a következők szerint:

„I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzübeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).”

A könnyebb átláthatóság érdekében a beszámolót a feladat- és hatásköröket megállapító jogszabályi rendelkezések, valamint a személyi és tárgyi feltételek bemutatásával kezdem, majd a fenti szempontok figyelembe vételével szeretnék átfogó képet adni a 2018. évben, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen, a beszámolási időszakban hatályos jogszabályok alapján végzett munkáról.

Tekintettel arra, hogy az átfogó értékelés a 2018-es évre vonatkozik, így a beszámoló a jogszabályokat a 2018-ban hatályos szövegnek megfelelőek tartalmazza.

A gyermekvédelem rendszere – a feladat- és hatáskörök megoszlása

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyvt-ben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete és a jegyzői gyámhatóság gyakorolja.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében:

„A gyámhatóság feladat- és hatáskörét

a) a települési önkormányzat jegyzője,

b) a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal),

c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.”

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosították 2018-ban is.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (jegyzői hatáskör),
- rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán (települési önkormányzati hatáskör),
- gyermektartásdíj megelőlegezése (járási gyámhatósági hatáskör),
- otthonteremtési támogatás (járási gyámhatósági hatáskör),
- gyermekétkeztetés (fenntartói vagy települési önkormányzati hatáskör).

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- a védelembe vétel,
- a családbafogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- a nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,
- az utógondozói ellátás elrendelése,
- a megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések első pontja kivételével – mely jegyzői hatáskör – valamennyi hatósági intézkedés más hatóság hatáskörébe tartozik.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatakorúak intézeti ellátása is.

A Gyvt. alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látják el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő,
- n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,

o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Az előbb felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmege által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A települési önkormányzat kötelező feladata volt 2018-ban is, hogy biztosítsa a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán a rendkívüli települési támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezze és közvetítse a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás eljárási szabályairól, valamint a személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekvédelmi alapellátásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 7/2006. (II. 28.) önkormányzati rendelet megalkotásával gondoskodott a helyi szinten szabályozandó ellátások meghatározásáról.

A Gyvt. kimondja, hogy az a települési önkormányzat, amelynek területén 10.000-nél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni.

Ez a rendelkezés 2017. január 1. napjától annyiban egészült ki, hogy ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település - jogszabályban meghatározottak szerint megállapított - 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt, akkor a 10 000 főnél kevesebb állandó lakossal rendelkező települési önkormányzat is köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.

Mivel Tótkomlóson a 3 év alatti lakosok száma meghaladja a 40 főt, így már nem önként vállalt feladatként tartja fenn a bölcsődét, hanem a Gyvt. értelmében kötelező feladatként biztosítja a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését.

A gyermekvédelmi feladatok ellátásának személyi és tárgyi feltételei a Tótkomlósi Polgármesteri Hivatalban

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének gyermekvédelmi hatósági feladatait átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság látja el. A bizottság döntött 2018-ban a rendkívüli települési támogatás – a családban nevelkedő gyermekekre, fiatal felnőttre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán - ügyében. A bizottság üléseit szükség szerint hetente, kéthetente tartja a Polgármesteri Hivatal hivatalos helyiségében. A bizottság munkáját - az említett ügytípus tekintetében - Bedőné Skoda Ilona, az Igazgatási osztály ügyintézője segíti.

A jegyzői hatáskörben megállapítandó hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását Bedőné Skoda Ilona ügyintéző végezte. Az ügyintéző a postázó munkát közfoglalkoztatott munkavállaló segítségével végzi.

A felsőoktatási tanulmányokat kezdő és folytató fiatalok ösztöndíjrendszerével - mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer – kapcsolatos ügyintézését Takács Ágnes Katalin, az Igazgatási osztály ügyintézője végezte a 2018-as évben.

Az ügyintézőknek a Polgármesteri Hivatal „A” épületében önálló irodájuk van, ahol saját interneteléréssel rendelkező számítógépet, nyomtatót, telefont használhatnak. Fénymásolási lehetőségük a folyosón megoldott. Az ügyintézők kiadmányozási jogkörrel rendelkeznek, a Szociális Bizottság által hozott határozatok kivételével, ahol a bizottság elnöke a kiadmányozó.

Tótkomlós demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Tótkomlós város lélekszáma Magyarország legtöbb településéhez hasonlóan folyamatosan csökken. 1945-ben még 10.984 fő lakott a településen, napjainkban már hozzávetőlegesen csak 5 873 fő a város lakosságának száma. A legnagyobb lélekszámcsökkenés 1945. és 1946., valamint 1980-1990. évek között következett be. 2000-től valamelyest lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása.

A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, melyből kiemelkedő fontosságú a munkalehetőségek szűkössége. A fiatalabb korosztály elvándorlása a városból az utóbbi évek jellemző és állandósulni látszó tendenciájává vált. A fiatalok minden lehetőséget megragadnak, hogy versenyképes szakmát tanuljanak. Már középiskolai tanulmányaik ideje alatt a várostól távol tanulnak, felsőoktatási intézménybe pedig még messzebb kényszerülnek eljárni. Tanulmányaik végeztével kevesen térnek vissza szülővárosukba, tanulmányaik helyszínén helyezkednek el, alapítanak családot.

Tótkomlós állandó lakosainak száma 2009-től az alábbiak szerint alakult:

Év (I. 1.)	Állandó lakosok száma (fő)
2009	6.449
2010	6.390
2011	6.321
2012	6.257
2013	6.195
2014	6.133
2015	6.113
2016	6.058
2017	5.999
2018	5.873
2019	5.839

Az állandó lakosság száma korcsoportonkénti bontásban 2006 – 2018. évekre vonatkozóan:

Év (1.1)	Lakos (fő)	18 év alattiak (fő)	18 év alattiak aránya a teljes népességhez (%)	19-60 év közöttiek (fő)	19-60 év közöttiek aránya a teljes népességhez (%)	61 év felettiak (fő)	61 év felettiak aránya a teljes népességhez (%)
2006	6.703	1.357	20	3.856	58	1.490	22
2007	6.639	1.316	20	3.835	58	1.488	22
2008	6.527	1.266	19	3.790	58	1.471	23
2009	6.449	1.240	19	3.748	58	1.461	23
2010	6.390	1.202	19	3.694	58	1.494	23
2011	6.321	1.154	18	3.674	58	1.493	24
2012	6.257	1.130	18	3.635	58	1.492	24
2013	6.195	1.098	18	3.617	58	1.480	24
2014	6.133	1.066	17	3.564	58	1.503	25
2015	6.113	1.064	17	3.541	58	1.508	25
2016	6.058	1.045	17	3.473	57	1.540	26
2017	5.999	1.034	17	3.427	57	1.538	26
2018	5.873	972	16,5	3.335	57	1.566	26,5
2019	5.839	961	16,46	3.307	56,64	1.571	26,9

A táblázatból jól kivehető, hogy az elmúlt évben - 2017-es évvel bezárólag - a lakosok száma valamennyi korcsoportban csökkent. A 2018. januári adatok azonban mutatják, hogy míg a 0-18 éves és a 19-60 éves korosztályban a lakosság csökkent, addig a 61 év feletti lakosok száma nőtt. Ez a tendencia figyelhető meg a 2019. január 1-ei adatok vizsgálatakor is. Tehát bár egyenlőre nem nagy mértékben, de előregedő lakosságról beszélhetünk.

A születések és halálozások száma az alábbiak szerint alakult:

Év	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Születés	62	53	38	44	50	40	39	44	58	50	44
Halálozás	126	92	86	112	94	90	94	106	108	92	89

Az adatokból megállapítható, hogy a születések száma 2018-ban további csökkenést mutat a korábbi évhez képest. A halálozások száma azonban alulmúlta a korábbi évek halálozási számait.

Az adatokból megállapítható, hogy a település lélekszáma évről évre csökken. Az eddigi tendencia az volt, hogy ennek oka az, hogy a halálozások száma lényegesen meghaladja a születések számát, másrészt az, mert a településről egyre többen költöznek el. 2019. január 1-ei adatok alapján 2018-ban a népesség 34 fővel csökkent, melyet teljes egészében lefed a halálozások és a születések közti különbség, sőt megállapítható, hogy lakosok települtek be Tótkomlóra, ezzel lassítva a népességfogyást.

Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. a gyermeki jogok között elsőként említi azt, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez. A gyermeki jogokat védeni kell, mely minden olyan természetes és jogi személy kötelezettsége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A törvény kimondja továbbá azt is, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek, családok védelmét a korábban írtaknak megfelelően a következő pénzübeli, illetve természetbeni ellátások biztosították a beszámolási időszakban: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán a rendkívüli települési támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, meghatározott feltételek teljesülése esetén a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevétele.

A Gyvt. meghatározza a megállapítás feltételeit, mely szerint a gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege, melynek összege 2018-ban 28 500 Ft volt) a 145%-át, ha
 - aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,
 - ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a jogszabályban megállapított foglalt feltételeknek;
- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt-ben meghatározott értéket.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek fennáll a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. 2018. évben az esetenként nyújtott alapösszegű támogatás 6.000,- Ft/gyermek, esetenként nyújtott emelt összegű támogatás 6.500,- Ft/gyermek volt.

Az alábbi táblázatból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2014-2018. évi adatai hasonlíthatók össze:

Adatok	2014	2015	2016	2017	2018
Támogatott gyermekek száma	453 fő	399 fő	350 fő	294 fő	243 fő
- ebből nagykorú (tanuló)	36 fő	25 fő	15 fő	26 fő	18 fő
Kérelmek száma	219 család	192 család	195 család	161 család	119 család
- ebből egyedül álló (gyermekét egyedül nevelő) kérelmező	108 szülő	88 szülő	112 szülő	84 szülő	64 szülő

Elutasított kérelmek száma	3	1	1	2	6
Pénzbeli támogatás összege (Ft)	5.307.000,-	4.674.000,-	4.153.000,-	3.883.000,-	3.287.000,-

2018-ban 119 család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fenn. Hat alkalommal került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására, mivel a kérelmező jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott mértéket.

A 2016-os évhez viszonyítva elmondható, hogy a támogatásból részesülő gyermekek száma további csökkenést mutat és a családok száma is csökkent, továbbá a gyermekét egyedül nevelő szülők száma is lényegesen csökkent. Az egyedülálló szülő, több esetben csak a gyermek(ek) után járó ellátások, támogatások összegéből tartja fenn a családot. Az elvált szülők esetében gyakori, hogy a tartásdíjra kötelezett szülő nem fizet tartásdíjat gyermeke(i) után.

Az egy főre jutó jövedelem megoszlása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családoknál:

Összeg/fő	14.250,- Ft alatt	14.250- 28.500,- Ft között	28.500,- Ft felett
2014	35 család	99 család	82 család
2015	28 család	76 család	88 család
2016	25 család	107 család	63 család
2017	10 család	83 család	68 család
2018	9 család	62 család	48 család

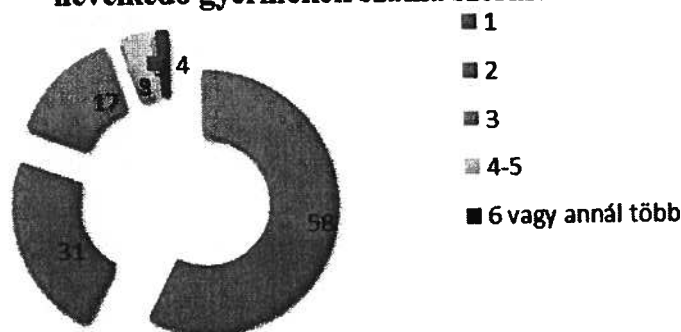
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításához kapcsolódó jövedelemvizsgálat során megállapítható, hogy sok családban az egy főre jutó nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a 28.500,- Ft-ot. Ezeknél a családoknál általában a szülők egyike, vagy nem egy esetben egyike sem rendelkezik munkahellyel és a gyermek(ek) utáni ellátások, támogatások összegéből élnek. De örömmel tapasztalható, hogy a jövedelmi viszonyok javultak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybevevő családok körében.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők életkor szerinti megoszlása:

Életkor	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19- éves	Összesen
2014	134 gyermek	212 gyermek	71 gyermek	36 tanuló	453 gyermek
2015	75 gyermek	169 gyermek	130 gyermek	25 tanuló	399 gyermek
2016	91 gyermek	170 gyermek	74 gyermek	15 tanuló	350 gyermek
2017	71 gyermek	130 gyermek	67 gyermek	26 tanuló	294 gyermek
2018	59 gyermek	105 gyermek	57 gyermek	22 tanuló	243 gyermek

A táblázatból látszik, hogy minden korcsoportban csökkent a gyermekek száma. Amennyiben ez a tendencia maradna, akkor az hosszú távon azt jelezné, hogy a születendő gyermekek körében egyre kisebb arányban van szükség a gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására.

**A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre
jogosult családok száma a családban
nevelkedő gyermekek száma szerint**

Hátrányos helyzet, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

Itt kell említést tennünk a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről. Ennek megállapítása szorosan kapcsolódik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményéhez. 2013 szeptemberétől jogszabályi változás miatt a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása határozatban történik. A megállapítás feltételei szigorodtak, ezért a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt évben a szülők önkéntes nyilatkozata alapján csökkent.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításához és felülvizsgálatához készült nyomtatvány B) lapján kérheti a törvényes képviselő a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,

- b) a nevelésbe vett gyermek,
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít.

(Pl. egy 9. évfolyam elvégzése, vagy egy középfokú oktatási intézmény pár osztályának elvégzése a középfokú végzettség megszerzése nélkül az alapfokú végzettséget nem befolyásolja, hiszen ezek végzettségi szintet nem emelnek.)

A gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, ha a feltételek fennállnak.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Nyilvántartásunk alapján, a Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja be a 2013-2018. évekre vonatkozóan:

Adatok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hátrányos helyzetű gyermekek	106 fő	79 fő	72 fő	83 fő	93 fő	95 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	22 fő	44 fő	41 fő	35 fő	19 fő	20 fő

Nyilvántartásunk alapján, a Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életkor szerinti megoszlása 2018-ban:

Életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	Összesen
Hátrányos helyzetű gyermekek	8 fő	15 fő	45 fő	18 fő	9 fő	95 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	-	4 fő	13 fő	2 fő	1 fő	20 fő
Összesen	8 fő	19 fő	58 fő	20 fő	10 fő	114 fő

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket különböző kedvezmények, juttatások, pályázati lehetőségek illethetik meg.

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások:

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások nyújtására az önkormányzatnak viszonylag kevés lehetősége van.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2001-ben megalkotta az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét a felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) szabályairól, a támogatáshoz jutás feltételeiről szól.

A rendelet célja, hogy a szellemi javakhoz való hozzáférés egyenlő esélyének megteremtése érdekében mindazok számára elérhetővé tegye az első diploma megszerzését, akik számára a felsőoktatásba történő bejutás, illetve felsőoktatási tanulmányaik folytatása szociális helyzetük miatt súlyos nehézségekbe ütközik.

Az Ösztöndíjrendszer célja továbbá, hogy az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé tegye a felsőoktatásban való részvételt, jogszabályi háttéréül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet szolgál.

A Képviselő-testület felismerte azt, hogy ennek a támogatásnak a minél szélesebb körben történő elérhetővé tétele fontos, ezért a 14/2018. (X. 29.) önkormányzati rendeletével módosította az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét. Így a Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2019. évi fordulójától a támogatásban részesíthetők azok a személyek, akiknek a havi jövedelme vagy a családjukban az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, ezzel szélesítve a hozzáférhetőség lehetőségét.

Az Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál:

1.) települési önkormányzatok által nyújtott támogatás	} önkormányzati ösztöndíjrész
intézményi ösztöndíjrész
2.) megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás	
3.) intézményi támogatás →	

Az ösztöndíj időtartama:

- „A” típusú pályázat esetén 10 hónap, a már felsőoktatásban tanulók számára
- „B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azok számára, akik felsőoktatási tanulmányaikat a következő tanévben kezdik meg.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történhet.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete első alkalommal 2001-ben csatlakozott az Ösztöndíjrendszerhez. Akkor 23 főt részesített támogatásban. Az ezt követő években 2002-től 2005-ig az önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez nem csatlakozott. 2006. óta azonban az önkormányzat folyamatosan részt vesz az Ösztöndíjrendszerben a következők szerint:

Az „A” és „B” típusú pályázat keretében támogatásban részesített tanulók/hallgatók száma az elmúlt években a következők szerint alakult:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
„A”	15	20	28	21	20	20	16	18	10	5	7
„B”	0	6	4	1	1	3	2	2	2	-	1

A Képviselő-testület személyenként 5.000,- Ft-ot biztosít havonta a tanulóknak.

2012-2018. között az önkormányzati ráfordítás (kötelezettségvállalás) összege a következők szerint alakult:

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
920.000,- Ft	820.000,- Ft	1.100.000,- Ft	1.000.000,- Ft	600.000,- Ft	250.000,- Ft	400.000,- Ft

Rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel, a család életfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. § (3)-(5) bekezdései értelmében:

„(3) A képviselő-testület a életfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan életfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

(4) Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk életfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

(5) A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból - különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére - is megállapítható.”

2016-2018. évben rendkívüli települési támogatásban részesült kérelmezők a családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel:

Adatok	2016	2017	2018
Támogatottak (családok) száma:	21 család	29 család	41 család
- ebből egy alkalommal	4 család	14 család	25 család
- két alkalommal	---	4 család	9 család
- három, vagy több alkalommal	---	4 család	7 család
Támogatás összege (Ft)	274.391,-	350.155,-	550.604,-

A családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel benyújtott rendkívüli települési támogatás iránti kérelem 2018-ban elutasításra nem került.

A támogatás pénzbeli és természetbeni lehet. Természetben nyújtott támogatás formája az élelmiszercsomag, mely a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével és segítségével kerül összeállításra, valamint a téli tüzelő.

Gyermekétkeztetés:

2016. január 1. napjával a gyermekétkeztetés szabályozása és jogi háttere jelentősen átalakult. A gyermekétkeztetés bekerült a Gyvt. által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások közé.

A Gyvt. értelmében az alábbi rendelkezések vonatkoznak a gyermekétkeztetésre.

„18. § (1a) A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.”

Gyermekétkeztetés

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

Intézményi gyermekétkeztetés

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkeztést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat

aa) az általa fenntartott bölcsődében és óvodában, továbbá

ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben,

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.”

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50 %-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Szünidei gyermekétkeztetés

„21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

Az óvodába és az iskolába az önkormányzattal szerződött vállalkozás, a Farbung Gastro Kft. szállítja az ételt. A Bölcsőde – a jogszabályoknak megfelelően – saját konyhával rendelkezik, az étel elkészítése ott helyben történik, így a diétára szoruló és a különböző ételérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása is megoldott (tej, tojás és lisztérzékenység).

A térítési díjakat minden esetben a képviselő-testület állapítja meg márciusi soros ülésén.

A térítési díj napi összege a nyersanyagköltség napi összegének ÁFÁ-val növelt összege.

A térítési díjak 2018. január 1. és 2018. március 31. között:

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft/nap
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	331,-
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	369,-
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	465,-
Általános iskola	ebéd	307,-

menza 6 – 14 éves		
Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	359,-

A térítési díjak 2018. április 1. és 2018. december 31. között:

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft/nap
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	331,-
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	378,-
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	476,-
Általános iskola menza 6 – 14 éves	ebéd	314,-
Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	368,-

2018-ban a gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők száma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása a következőképpen alakultak:

A gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők létszáma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása 2018-ban				
Intézmény	Térítésmentes (fő)	50 %-ot fizet (fő)	100 %-ot fizet (fő)	Összesen (fő)
Bölcsőde	17	csak gondozási díjat fizet 17	5	39
Önkormányzati Óvoda	67	0	10	77
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	109	74	87	270

2016. január 1. napjától a szünidei gyermekétkeztetés kötelező feladata az önkormányzatoknak, így annak fedezetét nem pályázat útján teremtette meg Tótkomlós Város Önkormányzata, hanem normatívából fedezte.

2018-ban a szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma és az étkezési esetek száma:

Szünidő megnevezése, szünidő munkanapjainak száma	Szünidei étkezésben résztvevők száma /fő					Étkezési esetek száma összesen /adag	Ténylegesen jogosultak/fő
	Hátrányos helyzetű						
	Halmozottan hátrányos helyzetű						
	0-3 éves	Óvoda	Általános iskola	Közép iskola	Összes étkező		
<i>Téli szünet 1 munkanap 2018. 01. 02.</i>	1	9	36	8	54	54	96
<i>Tavaszi szünet 2 munkanap 2018. 03. 29. 2018. 04. 03.</i>	1	9	34	11	55	110	96
<i>Nyári szünet 43 munkanap</i>	11	2	54	27	106	2445	106
<i>Őszi szünet 3munkanap 2018. 10. 29 2018. 10. 30. 2018. 10. 31.</i>	11	-	40	9	60	178	109
<i>Téli szünet 2 munkanap 2018. 12. 27. 2018. 12. 28.</i>	10	6	40	9	65	130	102

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (a továbbiakban: RSZTOP)

2017. november hónaptól indult el Tótkomlóson is a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság közreműködésével az RSZTOP, melynek célja élelmiszer támogatás nyújtása szegény gyermekes családok részére.

Az RSZTOP a 0-3 éves és 7-14 éves korosztályban megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, intézményi étkezésben nem részesülő gyermekek részére havi rendszerességgel élelmiszer csomagot biztosít. A csomagok értéke meghaladja a 10.000,- Ft-ot, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tartós élelmiszert tartalmaz.

Az élelmiszer csomagok átadása az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatával történik. Minden hónapban a Békés Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság és a települési jegyző a jogosultakról a PTR rendszer nyilvántartása alapján adatot egyeztet.

**RSZTOP- 1.1.1 program keretében élelmiszercsomagra jogosultak száma
2018. évben Tótkomlós településen**

Időszak	Jogosultak	
	0-3 éves korig/fő	7-14 éves korig/fő
Január	23	
Február	24	
Március	25	
Április	25	
Május	25	
Június	27	
Július	26	108
Augusztus	25	108
Szeptember	27	
Október	27	
November	25	
December	23	

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgálat feladatait az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el. A családsegítés, mint szolgáltatás 2012. március 1-jével került a központ feladatkörébe. A gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása Tótkomlóson a beszámolási időszakban két családgondozóval valósult meg. A két családgondozó és egy fő esetmenedzser, valamint szociális asszisztens irodája – összesen három - és az ügyfelek részére nyitva álló helyiség a Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ Tótkomlós, Pósa utca 2. szám alatti székhelyén található. A helyiségeket az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat munkatársai ingyenesen használják.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója által készített, a 2017. évben végzett munkájukról szóló beszámolót változtatás nélkül tájékoztatómhoz csatolom, mely a beszámoló szerves részét képezi.

Gyermekek napközbeni ellátása:

Tótkomlós Város Önkormányzata a Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ önálló szakmai egységeként a Tótkomlós, Zámenhof utca 2/A. szám alatt 2014-ben még 30 férőhelyes bölcsődét tartott fenn, mely 2015-ben 40 férőhelyre bővült. A bővítést azt tette lehetővé, hogy 2015 februárjában használatba lett véve a bölcsőde új és korszerű épülete. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, nyitvatartási ideje 06.00 órától 17.00 óráig tart.

2018-ban az intézményben 1 fő bölcsődevezető, egyben élelmezésvezető, 8 fő szakképzett gyermekgondozónő, 1 fő szakképzett szakácsnő, 1 fő konyhai dolgozó, egyben betanított szakácsnő, 2 fő takarítónő dolgozott, akiknek munkáját 2 fő közfoglalkoztatott segítette. A dolgozók a feladatokat váltott műszakban, összehangoltan, egymás munkáját segítve teljesítik.

A bölcsődébe a felvétel egész évben folyamatos. Hosszabb-rövidebb várakozási idő van a túljelentkezés miatt, de sürgős és indokolt esetben alkalmazkodnak a felmerült igényekhez (azonnali munkalehetőség, szociális rászorultság, védőnői, orvosi javaslat, veszélyeztetettség stb.).

Az intézmény 2018-ban 4 kialakított gyermekcsoporttal működött.

A bölcsőde működéséről a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ vezetője az intézmény tevékenységéről szóló, jelen képviselő-testületi ülés keretében tárgyalandó beszámoló részeként ad átfogó tájékoztatást.

A településen családi napközi és házi gyermekfelügyelet nem működik.

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

Tótkomlós Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülő útján látja el. Tótkomlóson egy helyettes szülő van, Búcsú Istvánné, aki a családban élő gyermekek átmeneti gondozását látja el, saját háztartásában, 2 férőhellyel.

2011 óta a helyettes szülőnél gyermek elhelyezésére nem került sor.

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2018. évben a Békés Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámügyi Osztálya folytatott ellenőrzést a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság és a hátrányos,

halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállításának kérdéskörében. A felügyeleti szerv a Tótkomlói Polgármesteri Hivatal által megküldött iratokban jogszabálysértést nem észlelt, a lefolytatott eljárásokat jogszerűnek ítélte meg. Javaslatokat tett az eljárás lefolytatásával és a beszerzendő iratok körével kapcsolatban, melyeket nem jogszabály ír elő, azonban célszerű bizonyos eljárási cselekmények lefolytatása, iratok beszerzése az álláspontjuk szerint. A Tótkomlói Polgármesteri Hivatal a jövőben a javaslatoknak megfelelően folytatja le a vonatkozó eljárásokat.

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének van bűnmegelőzési programja, melyben megfogalmazott célok a következők:

1. A közbiztonság feltételeinek megteremtése, a vagyoni értékek megóvása, a személyi biztonság erősítése, az ifjúság helyes irányú fejlődésének elősegítése.
2. A bűnözővé válás folyamatának fékezése, a bűnelkövetési alkalmak, helyzetek csökkentése, a bűnelkövetés akadályozása.
3. Az áldozattá válás megelőzése, a potenciális áldozatok védettségének fokozása.
4. A büntetett előéletű személyek társadalmi beilleszkedésének segítése és ezzel a bűnismétlés előfordulásának csökkentése.

A bűnmegelőzés szervezetrendszerének (rendőri szervek, polgárőrség, polgármesteri hivatal, oktatási intézmények, ifjúsági és egyéb civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat) feladatai között kiemelt helyen szerepel az, hogy az oktatási intézményekben hatékony felvilágosító és ismeretterjesztő tevékenységet kell folytatni a bűnelkövetéstől való visszatartás motivációinak kialakítása, a bűnelkövetővé válás irányába ható magatartási formák visszafogása, megszüntetése, a törvénytisztelő magatartási formák kialakítása, az áldozattá válás elkerülése érdekében.

Az Orosházi Rendőrkapitányság a mellékelt tájékoztató alapján szolgáltatott adatot a gyermek- és fiatalkorúak által illetékességi területén elkövetett szabálysértésekről, illetve bűncselekményekről, mely jelen beszámoló szerves részét képezi.

A rendőrséggel az együttműködésünk továbbra is jó, időben jelzünk egymásnak, illetve segítjük egymás munkáját. Külön említést érdemel a rendőrség prevenciós tevékenysége, melynek keretében rendszeres felvilágosító előadásokat tartanak a közoktatási intézményekben a közlekedésbiztonságról, a fürdőzés, vízen tartózkodás szabályairól, illetve nem utolsósorban a drogfogyasztás veszélyeiről.

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településen a civil szervezetek száma és azok tevékenysége fontos és meghatározó. Elmondható, hogy szinte minden, a városban működő civil szervezet és alapítvány a „szívén viseli” a gyermekek és fiatal felnőttek sorsát, igyekeznek számukra olyan programokat szervezni, hogy szabadidejüket hasznosan tudják eltölteni. Tótkomlóson a civil szervezetek száma magas, szerteágazó területeken tevékenykednek, így a lakosság nagy részét - többek között a gyerekeket is – eléri.

Az érdeklődők a civil szervezetek által kínált számos szabadidős tevékenység közül választhatnak, megtaláljuk kínálatukban a sportot (úszás, futball, lövészet, asztalitenisz, galambászat, lovaglás), a természetismeretet, a művészeteket (tánc, zene), a hagyományőrzést, de számtalan olyan szervezet és alapítvány is tevékenykedik a városban, amelynek célja a valamilyen okból hátrányos helyzetben lévők, vagy a kiemelkedő tehetségű fiatalok támogatása.

Az önkormányzat kapcsolata a civil szervezetekkel jó, ami nemcsak anyagi támogatás nyújtása formájában jelenik meg, de számos alkalommal közös programok szervezésében is megnyilvánul. 2018-ban az önkormányzat a költségvetéséből összesen 16 814 575 Ft összegű támogatásban részesítette a tótkomlói társadalmi szervezeteket, mely támogatás jelentős része közvetlenül, vagy közvetett módon a gyermekekhez és a fiatalokhoz is eljutott.

A fiatalok hasznos időtöltésének megszervezésében a város kulturális és köznevelési intézményei, valamint saját tulajdonú gazdasági társasága is jelentős szerepet vállal, természetesen sok esetben a civil szervezetek bevonásával.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

A gyermekes családokkal végzett munka specialitását az adja, hogy a gyermekvédelmi tevékenység elsősorban a szociális munka, a pszichológia ismereteire és a hatályos jogi szabályozásra támaszkodik, tehát különböző területeket érintő, nagyon összetett feladat. Éppen ezért a jelzőrendszer tagjainak magas színvonalú feladatellátásához elengedhetetlen a folyamatos szakmai fejlődés biztosítása, szakmai előadásokon, képzéseken és továbbképzéseken keresztül.

A Tótkomlóson megvalósuló pályázatok útján a családok helyzete javítható, mely tendencia a jövőben is követendő. Amennyiben további pályázatok kerülnek kiírásra, melyeken keresztül a szociálisan rászoruló lakosság részére segítséget lehet nyújtani, akkor Tótkomlós városa ki fogja használni ezeket a lehetőségeket.

Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a gyermekjóléti ellátás jelenlegi színvonalát minden tekintetben megtartsuk, lehetőségek szerint emeljük. 2018-ban átdolgozásra került a Helyi Esélyegyenlőségi Program és annak megvalósítása során végzett munka pozitív hatással lesz Tótkomlóson a gyermekvédelem területén is.

Záró gondolatok

A beszámolóban igyekeztem bemutatni a jogszabályban meghatározott szempontok figyelembe vételével mindazokat a feladatokat, melyeket a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen nap, mint nap ellátunk, illetve felvázolni azokat a változásokat, melyeket a jogszabály módosítások, valamint sikeres pályázatok eredményeztek.

A gyermekvédelmi rendszerben részt vevő személyek és szervezetek felelősségteljes, sokszor komoly pszichés megterheléssel járó feladatot végeznek. A jelzőrendszer

valamennyi tagjáról elmondható, hogy hivatásuknak tekintik munkájukat, melyet lelkiismeretesen, körültekintően, legjobb szakmai tudásuk szerint végeznek és a közöttük kialakult jól működő kommunikációval igyekeznek hatékonyan segíteni egymást a törvényben foglalt gyermeki jogok teljes körű érvényre juttatása és tiszteletben tartása érdekében. Tótkomlós vonatkozásában elmondható, hogy a jelzőrendszer tagjai között a kommunikáció és a kapcsolat kifejezetten jó. Bízunk benne, hogy a 2019-es évben végzett munka tovább javítja a tótkomlói családok és gyermekek helyzetét.

Tótkomlós, 2019. május 23.

Stübéné dr. Borsodi Olga
aljegyző

OROSHÁZI RENDŐRKAPITÁNYSÁG

T Á J É K O Z T A T Ó

a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása
2018. év vonatkozásában

1. A gyermek és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények és szabálysértések számának alakulása az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén

Bűncselekmények/ fő	Elkövetők	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú
	1	16
- lopás	-	3
- közlekedés biztonsága elleni bcs.	-	1
- testi sértés	1	3
- garázdaság	-	3
- közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	-	1
- magánlaksértés	-	1
- zaklatás	-	1
- rablás	-	2
- közúti veszélyeztetés	-	1

Bűncselekmény elkövetése miatt 2018. évben 1 esetben 1 fő gyermekkorúval szemben és 16 esetben 16 fő fiatalkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt. Az eljárások során, bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást - a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett - kell lefolytatni. Ilyen speciális szabályok pl. a törvényes képviselő és a védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb.

Bűncselekmény esetén ugyanakkor a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

Az elmúlt évben hatóságunk összesen 9 esetben indított eljárást fiatalkorúak által elkövetett szabálysértés miatt. Gyermekkorú ellen nem indult eljárás.

Év	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2018	9	lopás (7) rongálás (1) rendzavarás (1)
2017	21	lopás (9) rongálás (2) rendzavarás (7) garázdaság (1) közlekedési (2)

A fiatalkorúak által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évhez képest több mint felével csökkent.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

Cím: 5900 Orosháza, Szabadság tér 2. Pf.: 111.

Telefon/fax: (68) 411-344; BM (33) 55-00; Fax: 55-01; E-mail: oroshaza.rk@bekes.police.hu

2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében

A gyermekkorúakra a kisebb súlyú, sok esetben „gyerekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit, pl. iskolai verekedés. Ezek mellett a gyermekkorúaknál is viszonylag gyakran előfordulnak közlekedési szabályszegések.

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek és így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. A főszabály alóli kivételt hozott a magyar jogrendszerbe az új Büntetőtörvénykönyv, a 2012. évi C. törvény, melynek 2013. július 1-jei hatályba lépése óta 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén elvileg a 12. életév betöltése után is büntethető az egyébként gyermekkorú személy. A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés és a halált okozó testi sértés, a rablás és a kifosztás. Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

A gyermekkor szabálysértés esetében mindig büntethetőséget kizáró ok. Szabálysértés esetén velük szemben nem szabható ki helyszíni bírság és feljelentés sem foganatosítható.

3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a fiatalkorúak – *azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok* – esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni. A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembekerüléséhez, vagyis a bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúakkal szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság nem szabható ki, kivéve, ha önálló keresettel rendelkeznek.

4. A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a településen

A családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott 32/2007. (OT 26.) ORFK utasítás szabályozza a családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozó bűncselekmények esetén végrehajtandó rendőri eljárásrendet.

Az e körbe tartozó személy elleni cselekmények miatti bejelentéseket minden esetben kiemelten kezeljük és haladéktalanul megteesszük a szükséges intézkedéseket.

A családon belüli erőszak miatt foganatosított rendőri intézkedések jellemzően magánházban, lakásban kerültek foganatosításra. Az intézkedéseknél leggyakrabban rögzítésre került kiváltó okok: az alkoholos befolyásoltság, a családtagok közötti ellentétek, válási okok, fel nem oldott kommunikációs sérelmek, vélt vagy valós érdeksérelmek, mely agresszív magatartáshoz és sok esetben bántalmazáshoz vezet.

Tényleges jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedünk a jogellenes állapot megszakítására, a felek indulatainak lecsillapítására és a további jogsértés megelőzésére, illetve tájékoztatjuk az érintetteket a rendelkezésre álló jogérvényesítési lehetőségekről is.

A tudomásunkra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel élünk (rövid úton, szóban, illetve adatlap megküldésével) a családsegítő, gyermekvédelmi, és gyermekjóléti szolgálatok felé. Szolgálat ellátás során rendszeresen kapcsolatot tartottunk a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része.

A sértetti, áldozati kört nézve megállapítható, hogy főként a nők érintettek, a testi sértések áldozataiként, bár időnként előfordult, hogy férfi volt a sértett.

Az elkövetőket vizsgálva megállapítható, hogy elsősorban férfiak követik el a családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekményeket, azonban esetenként női elkövetőket is regisztráltunk. A férfiak főként a testi sértéseket, míg nők a kiskorú veszélyeztetése bűncselekményekben érintettek elkövetőként.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos bejelentéseket követő rendőri intézkedések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az esetek többségében a bejelentő nem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégszenek azzal, hogy a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

Az esetek egy részében (pl. könnyű testi sértés, vagy a zaklatás bűncselekményben) indult eljárásokat magánindítvány hiánya miatt meg kell szüntetnünk. A sértettek a bejelentés, vagy feljelentés megtételekor gyakran úgy nyilatkoznak, hogy a törvény által biztosított 30 napon belül fognak dönteni a magánindítvány előterjesztéséről, melyet aztán mégsem tesznek meg.

A gyermekjóléti szolgálat felé küldött jelzések száma:

A bejelentések közül – mivel a történeteknek részese kiskorú is volt – 7 esetben küldtünk adatlapot az elmúlt évben. A hozzátartozók közötti erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldtük a családsegítő szolgálatnak.

Az ideiglenes megelőző távoltartásokról meghozott határozatok száma:

Az Orosházi Rendőrkapitányság 2018. évben 2 esetben hozott ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatot.

Szükséges esetben minden alkalommal kérjük a civilszervezetek, gyámügyi szervezetek, családsegítő szolgálatok segítségét, melyet minden esetben megkapunk. Munkakapcsolatunk jó színvonalú.

5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok

A vizsgált időszakban – a korábbi évek tapasztalataitól eltérően – az ún. hagyományos, klasszikus eredetű szerek fogyasztása vált ismertté. Ezek közül a marihuána és az amfetamin származékok (speed, extasy) fogyasztása dominál. A klasszikus szerek ismételt térnyerésével a pszichoaktív szerek használatának visszaesése figyelhető meg. A visszaesés okaként értékelhető, hogy a fogyasztók egyre jobban felismerik a „designer” drogok előállításának kiismerhetetlen módját, a hatásmechanizmus ismeretlensége miatti nagyfokú veszélyességét. Ebben szerepe van a felvilágosító, drog prevenciók munkának is.

Az elkövetői adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2018. évben is több felnőtt korú és fiatalok közötti férfival szemben indítottunk kábítószer fogyasztása, valamint pszichoaktív anyaggal való visszaélés gyanúja miatt eljárást.

Az eljárás alá vont személyek – amennyiben a törvényi feltételek fennállnak – tájékoztatást kapnak az elterelés lehetőségéről és a megelőző-felvilágosító tanácsadásról, melyet önként vállalhatnak és vállalnak is.

Drogfogyasztással összefüggő haláleset területünkön 2018. évben sem történt.

6. Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok

D.A.D.A. Program- A rendőrség biztonságra nevelő iskolai programja általános iskolák részére:

Megelőzési tevékenységünk kapcsán el kell mondani, hogy a 2017/2018-as tanévben Orosháza 5 általános iskolájában, illetve a Békéssámsóni Általános Iskolában folyt a D.A.D.A. program oktatása.

ELLEN-SZER program középiskolák részére:

A 2017-2018-as tanévben az ELLEN-SZER program az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumban és a Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium mellett bevezetésre került a tótkomlói Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban is, így jelenleg összesen három közép fokú oktatási intézményben működtetjük ezt a megelőzési programot.

„A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” (SzCsRP program) általános és középiskolák részére:

A programban meghatározottaknak megfelelően havonta két alkalommal került sor telefonos ügyelet, havonta egy alkalommal pedig fogadóóra megtartására. Emellett külön elektronikus postafiók is rendelkezésre áll az érdeklődők számára.

I.B.T. Program- Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó középiskolák részére

Az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó program illetékességi területünkön egy középiskolában működik. A programot és az előadó tevékenységét az oktatási intézmény vezetősége nagyon jónak és hasznosnak ítélte meg. Szerintük a mai világban igen nagy szükség van erre a tevékenységre, az előadások során a diákok hiteles forrásból kapnak a bűnmegelőzés témakörében mindenre kiterjedő felvilágosítást. A bűnmegelőzési tanácsadó heti 5 órában jelenik meg a Gyulai Szakképző Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziumban, ahol felkérésre előadásokat tart az aktuálisan felmerülő témakörökben diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak.

A fenti programok tapasztalatai az mutatják, hogy ezek hatásos eszközei a megelőzésnek és a felvilágosításnak, amelyekre ezért komoly igény is van.

A programok személyi és anyagi feltételeit a rendőrség a saját költségvetéséből biztosítja.

7. Hány esetben jeleztek a gyermekjóléti szolgálat felé?

Az Orosházi Rendőrkapitányság munkatársai részéről 7 esetben történt (10 fő) „Adatlap” megküldése a Gyermekjóléti Szolgálat vezetője felé.

8. Hányszor vett részt észlelő- és jelzőrendszeri esetmegbeszélésen?

Az év folyamán az Orosházi Rendőrkapitányság képviselőjében 1 alkalommal vettünk részt esetmegbeszélésen.

9. Milyen gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésen vett részt és mikor?

Az év folyamán gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzésen nem vettünk részt.

10. Hogyan valósul meg kapcsolata a gyermekjóléti szolgálattal (pl. személyes konzultáció, telefon, írásos dokumentáció, esetmegbeszélés, szakmai tanácskozás?)

A jelzőrendszeri tagokkal szükség esetén, telefonon, írásban, illetve személyesen is kielégítő volt a kapcsolattartás.

11. Tapasztalatai szerint melyek azok a legfőbb probléma típusok, amelyekre az intézményüknek választ kell adnia? Mit tesznek saját hatáskörükben ennek megoldására? Mit javasolnak városi szinten a problémák megoldása érdekében?

További észrevételt, javaslatot az adatszolgáltatást és az együttműködést érintően nem teszünk. A jövőben is törekedni fogunk a partneri kapcsolat megtartására, lehetőség szerint annak fokozására.

Az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadói (IBT) feladatokat, továbbá a „Szülők, Családok a Rendőrség Partnerei” (SzCsRP) kábítószer-megelőzési program végrehajtását folytatjuk az idei év során.

Az általános iskolákban a D.A.D.A. program, a középiskolákban pedig az ELLEN-SZER program keretében végezzük a családon belüli erőszak és áldozattá válás, a drogfogyasztás veszélyei és a gyermeki jogok ismeretek oktatását.

Orosháza, 2019. január 31.

Tisztelettel:

**Czecher Péter r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
kapitányságvezető**

**Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti
Központja és Családsegítő Szolgálat**

**Tótkomlói Gyermekjóléti Szolgálatának és Család-és
Gyermekjóléti Központjának
2018. évről készített beszámolója**

Bevezetés

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás az egyének, a gyermekek és családok szociális és mentálhigiénés problémáinak megelőzésére, a krízishelyzet megszüntetésére, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott segítségnyújtás.

A szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének fejlődését, a családban történő nevelkedésének elősegítését; a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

2016. január 1-től a jogszabályi változások következtében településünkön is az intézményi struktúra átszervezésre került.

A családsegítő szolgálatok és gyermekjóléti szolgálatok szakmai integrációjára került sor, ezzel *család- és gyermekjóléti szolgálatok* alakultak, valamint létrejött a *család- és gyermekjóléti központ*. A két szakfeladat az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat keretein belül működik.

A szakmai feladatok is részben megváltoztak, a törvény erejénél fogva megosztásra kerültek a szolgálat és a központ munkatársai között.

1. Személyi és tárgyi feltételek

1.1. Személyi feltételek

Intézményvezető: Halustyik Éva

Család és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője: Csapó Zsuzsa

A feladatokat 2 fő családsegítő munkatárs látta el:

- Karaszné Belán Márta - szakvizsgázott okleveles szociális munkás, adósságkezelési tanácsadó
- Ugaros Gábor – szociálpedagógus 2018. augusztus 30-ig
- Zöldi Angelika Laura – szociális asszisztens 2018. szeptember 1-től

Család és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője: Kenyeres Anita

A feladatokat ellátta:

- 1 fő esetmenedzser – Nyíregyházy Aba Mihály általános szociális munkás
- 1 fő szociális asszisztens - Zöldi Angelika Laura - szociális asszisztens 2018. augusztus 31-ig.
- 1 fő pszichológus – Dobóvári Béla (havi 8 óra/ minden hó 2. péntek)
- 1 fő szociális diagnózis készítését végző munkatárs – Bánki-Horváth Anett
- 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő- Pál Katalin okleveles szociális munkás (2018. szeptember 1-től)

Az intézmény dolgozói a 15/1998 (IV.30.) NM rendelet képesítési előírásainak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek.

1.2. Tárgyi feltételek

Székhelyünk: Tótkomlós, Pósa u. 2.

Telephelyünk 3 iroda helyiséggel, várakozó helyiséggel és bútorzattal rendelkezik.

Munkavégzésünkhöz biztosított eszközök: 2 db laptop, 1 db asztali számítógép, 1 db nyomtató és szolgálati kerékpár.

2. A család és gyermekjóléti szolgáltatási tevékenysége

Feladataink:

- Gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájutás feltételeiről tájékoztatást nyújtunk.
- Tanácsadást végzünk vagy megszervezzük az ezekhez való hozzájutást.
- Szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezését biztosítjuk.
- Szabadidős programokat szervezünk.
- Családgondozást végzünk.
- Felkérésre környezettanulmányt készítünk.
- Szociális és egyéb információs adatokat gyűjtünk.
- Pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást közvetítünk.
- Közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos programokat szervezünk: üdültetés, táboroztatás a működési területén élő lakosság számára.

3. Az észlelő-és jelzőrendszer működése

Veszélyeztetettséget észlelő jelző rendszert működtetünk, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatot készítünk.

A veszélyeztetés megszüntetése érdekében egészségügyi, szociális, valamint szükség esetén hatósági beavatkozást kezdeményezünk. Krízis helyzetekben és védelembe vétel előtt azonnali, soron kívüli esetkonferenciát tartunk, ahol a család is jelen van.

Egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel segítjük pl.: szociális alapszolgáltatások igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

Évente 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést tartunk, melyre a helyi iskolák és óvodák gyermekvédelmi felelőseit, a bölcsőde vezetőjét, a védőnői szolgálat munkatársait, gyermekorvost valamint a gyámhatósági előadót hívjuk meg.

2018-ban az alábbi időpontokban került megszervezésre:

- 2018. február 14.
- 2018. március 18.
- 2018. április 19.
- 2018. június 12.
- 2018. szeptember 04.
- 2018. október 25.

Éves Tanácskozássra:

- 2018. február 13-án került sor.

Küldött jelzések száma:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	4	
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	4	
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	2	
Átmeneti gondozást biztosítók		
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása		
Köznevelési intézmény	7	

Rendőrség	1	
Ügyészség, bíróság		1
Pártfogó felügyelői szolgálat		
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy		
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet		
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	3	
Önkormányzat, jegyző		
Gyámhivatal		
Munkaügyi hatóság		
Katasztrófavédelem		
Közüzemai szolgáltatók		
Gyermekjogi/betegjogi/ellátottjogi képviselő		
Hivatásos gondnok		
Javítóintézet		
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal		
Állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv		
Összesen	21	1
A jelzésekkel érintett személyek száma	22	1

4. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a statisztikai adatok tükrében

Az alábbi táblázatok a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2018. évi statisztikai adatai alapján készültek. A táblázatokból látható a szolgálat ügyfélkörének szociális helyzete, valamint képet kaphatunk gazdasági aktivitásukról, és a leggyakrabban előforduló problémáikról.

Nem, kor szerinti megosztás

(minden klienst egyszer vettünk számba, függetlenül a megjelenések számától)

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi	3	3	5	6	1	4	11	1	2	36
	Nő	2	4	10	6	3	5	9	1	0	40
	Összesen	5	7	15	12	4	9	20	2	2	76

Együttműködés alapján jellemzően kiskorú gyermek érdekében működünk együtt a családokkal alapellátás keretében vagy védelembé vételi eljárás következtében. Alapellátás során az

együttműködés önkéntes, utóbbi esetben kötelezve van a család rá. Jellemzően családi okok vagy nem megfelelő szociális körülmények indokolják az együttműködést.

Intézményünkhöz az elmúlt év során kb. háromszáz fő fordult segítségért, jelentős részük visszatérő ügyfelünk folyamatosan igénybe veszik segítségünket különböző ügyeik intézéséhez, tanácsainkat és tájékoztatásunkat kérik.

Jelentős az egészségkárosodás után járó kérelmek és fellebbezések beadása, nyugdíjak, özvegyi és árvaellátások igénylése, családi és fogyatékosági támogatások igénylése, a méltányosságból adható megyei szervek segélyei, a helyi önkormányzati rendeletben nyújtható ellátások igénylése, a közüzemi szolgáltatókhoz intézett különböző bejelentések, kérelmek, NAV- hoz benyújtott kérelmek, nyilatkozatok megfogalmazása, TAJ és adókártya igénylése, pótlása, bírósághoz keresetlevelek megfogalmazása.

Nem együttműködési megállapodás alapján	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi	0	0	3	2	1	7	11	36	24	84
	Nő	0	0	3	3	7	16	25	38	54	146
	Összesen	0	0	6	5	8	23	36	74	78	230

Gazdasági aktivitás szerinti megosztás

A gondozásban lévő háztartásokra jellemző, hogy a kétszülős családokban az egyik felnőtt inaktív.

Gazdasági aktivitás	Fő
Foglalkoztatott	20
Munkanélküli	3
Inaktív	18
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	35
Összesen	76

Iskolai végzettség szerinti megoszlás

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	43
Általános iskola nyolc osztálya	15
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	13
Befejezett szakközépiskola	2
Befejezett gimnázium	1

Érettségire épülő befejezett OKJ iskola	2
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	0
Összesen	76

Az általános iskolát be nem fejezett magas száma abból adódik, hogy gyermek korú gondozottjaink is vannak, a szülők jellemzően szakmunkások, kisebb részük 8 általános iskolai végzettségű.

Családi összetétel szerinti megoszlás

Családi összetétel	Családok száma
Egyedül élő	0
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	1
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	6
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	8
Egy szülő/törvényes képviselő 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	2
Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	1
Egyéb	0
Összesen	76

Intézményünkben megjelenő problémák szinte minden család esetében halmozottan jelentkeznek és az anyagi hátrányok jelen vannak. Az anyagi nehézségekkel küzdők számára pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését segítettük.

Hátralékok rendezéséhez:

- közreműködünk közüzemi szolgáltatókkal való egyeztetésben,
- adósságkezelési szolgáltatást nyújtunk.

Az adósság terhekkel küszködő lakosság részére a helyi önkormányzat családsegítés keretében adósságkezelési szolgáltatást nyújt. A lakosság adósságterheinek csökkentésére a törvényi feltételek megléte esetén adósságcsökkentési támogatás nyújtható, amit az érintett lakosság szolgálatunknál tud kezdeményezni. Az adósságkezelési szolgáltatás tanácsadásból és adósságcsökkentési támogatásból áll, 2 hónap előgondozással kezdődik, amikor felmérjük a család adósságát, kiadásait és bevételeit, fogyasztási szokásait, majd teherbíró képességüknek megfelelően megállapodunk a hátralék törlesztésének módjáról és feltételeiről. A kapcsolattartás az előgondozás alatt szükség szerint, az adósságcsökkentési támogatás folyósítása alatt havonta egy alkalommal történik.

5. Szakmai tevékenységünk

Munkánk jelentős részét a hivatalos ügyek intézése képezi, mivel településünkön a hivataloknak és szolgáltatóknak nincsen ügyfélfogadása, így a lakosság nagy része tőlünk vár segítséget.

Második kiemelt helyet foglal el az adományok közvetítésében való részvétel. Folyamatos intézményünkben a használt ruhák adományozása, a legszükségesebb helyzetekben hideg, tartós élelmet is tudtunk nyújtani a rászorulóknak.

Közreműködünk:

- önkormányzati természetbeli átmeneti segélyek kiosztásában,
- adomány osztásokban,
- évi 6-8 alkalommal kenyér és pékáru kiosztására kerül sor az intézményben,
- havonta RSZTOP tartós élelmiszer csomagok kiosztásában vállalunk közreműködést,
- részt vettünk a tavaszi, nyári, őszi és téli szünet gyermekétkeztetésének koordinálásában.

Megnevezés	Szakmai tevékenységek hámozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	45	42
Segítő beszélgetés	123	36
Tanácsadás	163	89
Ügyintézéshez segítségnyújtás	541	179
Konfliktuskezelés	7	7
Kríziskezelés	0	0
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli és természetbeni)	865	259
Közvetítés (másik szolgáltatáshoz vagy központoz)	36	36
Esetkonferencia	2	12
Esetmegbeszélés	14	9
Esetkonzultáció		
Csoportmunka		
Egyéni és csoportos készségfejlesztés		
Közösségfejlesztés		
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	14	30
Családlátogatás	352	147
Adományközvetítés	530	95
Mediáció		18
Kapcsolattartási ügyelet		
Családterápia		
Pszichológiai tanácsadás		
Jogi tanácsadás		
Iskolai szociális munka		
Összesen	2691	952

A támogatásokat a helyi önkormányzat, az Orosházi Kistérségi Társulás, az alapítványok, a helyi lakosok segítségével tudtuk biztosítani.

Veszélyeztetett kiskorúak száma

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	5
Szülők, család életvitele	5
Családi konfliktus	2
Szülő(k) betegsége	0
Gyermek családon belüli bántalmazása	
Gyermek elhanyagolása	
Egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés	
Iskolai kirekesztés, erőszak	
Kortárs csoport negatív hatása	
Elégtelen lakáskörülmények	6
Kilakoltatás veszélye	
Munkanélküliség	
Gyermekintézménybe való beilleszkedés	
Drogfogyasztás	
Alkoholfogyasztás	
Játékszenvedély	
Csavargás	
Tankötelezettség elmulasztása	5
Tartós betegség	
Fogyatékoság	
Magatartás-vagy tanulási zavar	
Anyagi probléma	9
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	18
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	15

PREVENCIÓS PROGRAMJAINK

Minden évben szervezünk önálló prevenció és szabadidős programokat, de szívesen veszünk részt más szervezetek eseményein is segítőként.

Városi Gyermeknap:

A gyermeknapon élő társasjátékkal készültünk, amit a gyerekek folyamatosan játszhattak a nap folyamán, igyekeztünk a legkisebbektől a legnagyobb korosztályig lehetőséget biztosítani játékaikkal.

Pünkösdi játszóház a Nagykopáncsi kápolnánál (2018.05.21.)

A Tótkomlós Turizmusáért Egyesület meghívására játszóház szervezésével segítettük a programjukat. A kézműves foglalkozáson, nagykopáncsi templomot rajzolták a gyerekek kavicsokra, mágneset rögzítettünk rá és haza vihették emléke. A kicsik különböző ügyességi játékokban próbálhatták ki magukat. Színezték, papírvirágokat készítettek, labdajátékokat játszottak.

Visegrád-Nagymaros kirándulás

A Magyar Államvasutak kedvezményes áru Charter vonatokat indít az ország nevezetes helyeire. Ezekre a kirándulásokra igény esetén csoportot szervezünk és részt veszünk a programban.

Makó, Hagymatikum Fürdő

Tótkomlós Város Önkormányzatának támogatásával 14 gyermek kirándulását szerveztük meg a makói Hagymatikumba.

Gyopáros, Strandfürdő

2018. július 5. Gyopáros- fürdőre utaztunk el 11 gyermekkel, a belépő jegyeket intézményünk biztosította az utazási költséget az önkormányzati támogatásból fizettük meg, amit ezúton is szeretnénk
megköszönni.

Zánka, Erzsébet tábor

Az Orosházi Kistérség Családsegítő és Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat az EFOP-1.2.12-17-2017-00006 „A Tábor összeköt – Erzsébet táborok” elnevezésű projekt keretében Tótkomlósról 10 fő gyermek vehetett részt 6 napos táborban, Zánkafürdőn. A gyerek kikapcsolódását számos program segítette. Számukra a legizgalmasabb lehetőségek voltak a sárkányhajózás, a kalandpak, a Haditechnikai park interaktív feladatai, a Lézerharc, a Gokard pálya, a számháborúzás és a balatoni fürdőzés. A gyermekek utazási költségét Tótkomlós Város Önkormányzata finanszírozta, így a gyermekek részvétele ingyenes volt.

Épületünkben 2003 óta eMagyarországPont, majd ennek utódjaként 2017-től DJPont működik. Pályázatot nyújtottunk be Községi internet hozzáférési pontok fejlesztése, szolgáltatási portfóliójuk bővítésére GINOP-3.3.1-16 pályázati kiírásra. A program a célja a digitális esélyegyenlőtlenségek csökkentése, a digitális készségek hiányából fakadó felzárkóztatás az alacsony iskolai végzettségű állampolgárok körében. A program célja a lakosság digitális készségeinek fejlesztése, a foglalkoztathatóság erősítése az életminőség javítása.

Intézményünk magáénak vallja az élethosszig tartó tanulás és az aktív időskori élet biztosítását. Fejlesztésekkel, lehetőségek nyújtásával és az elnyert eszközeink használatával próbáljuk színesebbé tenni a hétköznapiakat, az aktivizálható lakosságot bevonni programjainkba. Ezt a célt hivatott szolgálni a Digitális Jóléti Pont által biztosított eszközök megléte is. A kezdeményezéssel a klubfoglalkozások és az időskori szabadidő eltöltésnek különböző lehetőségei bővültek.

Innováció az idősellátásban az informatikai eszközök használatának elsajátítása. Nagyon sok idős fogékony az új információk befogadására, szeretné elsajátítani a számítástechnikai eszközök használatát, ami hozzájárul a minőségi, aktív életükhöz. Megkönnyíti a családdal való kapcsolattartást, a számlák befizetését, a vásárlást, társadalmi kapcsolatok építését.

Közöségi programok kezdeményezésére filmvetítést szerveztünk időseknek és gyerekeknek egyaránt, koruknak érdeklődésüknek figyelembe vételével. Az időseknek régi, vidám filmet vetítettünk, gyerekeknek rajzfilmet. A közös programok új kapcsolatok, közösségek forrásai lehetnek

Márton napi ludasságok 2018. november 11.

Tótkomlós Turizmusáért Egyesület felkérésére játszóház szervezését, lebonyolítását vállaltuk a rendezvényen. Lehetőség volt üveg mécses festésre, lúd-figurák készítésére.

Karácsonyi ünnepség , 2018. december 17.

Intézményünkkel kapcsolatban álló családok gyermekei részére szerveztünk Karácsonyi ünnepséget, ahol a lakossági felajánlásokból mindenkinek sikerült egy meglepetés ajándékot összeállítani. A gyermekek örömmel fogadták az ünnepi csomagokat.

8. A Család-és Gyermekjóléti Központ gondozási tevékenysége

Az esetmenedzser feladatai közé tartozik:

- a szükséges szolgáltatások biztosításának megszervezése, összehangolása,
- a szolgáltatás igénybe vételének, ill. eredményességének nyomon követése,
- az igénybe vétel ellenőrzése,
- az előírt magatartási szabályok betartásának, a gyermek, ill. a család által – a változás érdekében megteendő lépések, feladatok nyomon követése, ellenőrzése,
- a rendszerszereplőkkel való kapcsolattartás, a gyermek érdekében történő egyeztetés, hatóságokkal való kapcsolattartás,- az esethez kapcsolódó kötelező adminisztrációs, dokumentációs feladatok ellátása.
- segítő, támogató szolgáltatások összehangolása, közreműködés a szolgáltatások feltételeinek biztosításában.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok: javaslat tétel a gyámhivatal felé védelembe vételre, megelőző pártfogásra, ideiglenes hatályú elhelyezésre, nevelésbe vételre, családba fogadásra, harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezésére, családba fogadó gyám kirendelésére, a gyermek gondozási helyének megváltoztatására, családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásra, tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására.

Statistikai táblázatok

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
Speciális szolgáltatást igénybe vevők	férfi	1		1			1				3
	nő			1	1		2				4
Összesen		1		2	1		3				7
Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők	férfi	1	1	9	2	1	3	2	1		20
	nő	3	5	7	4	3	3	8	3		36
Összesen		4	6	16	6	4	6	10	4		56

A településünkön speciális szolgáltatást igénybevevők száma a következőképpen alakult. A speciális szolgáltatást igénybevevők száma 7 fő volt a 2018. évben. A jogerős hatósági intézkedésben érintettek száma összesen 56 fő.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	14	7
Utcai (lakótelepi) szociális munka		
Kórházi szociális munka		
Iskolai szociális munka		
Készenléti szolgálat		
Jogi tanácsadás		
Pszichológiai tanácsadás	80	15
Mediáció		
Családkonzultáció		
Család-és párterápia		
Konfliktuskezelés		
Fejlesztőpedagógiai ellátás		
Hátralekkezelési tanácsadás		
Csoportmunka		
Egyéb		
Összesen	94	22

A 2018. évben a speciális tevékenységek száma a kapcsolattartási ügyelet tekintetében 14 darab, ezen belül ellátott személyek száma pedig 7 fő. A speciális tevékenységek száma a pszichológiai tanácsadások darabszámát tekintve 80, ezen belül ellátott személyek száma pedig összesen 15 fő.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Gondozottak száma (fő)	13	2	10	0	25

A 2018. évben összesen 25 fő kiskorú esetében került sor hatósági intézkedésre. Ebből a védelembe vettek aránya volt a legmagasabb, melyre leginkább elhanyagolás, elégtelen lakáskörülmények, 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzások miatt került sor.

Ideiglenes hatállyal elhelyezettek esetében egy családnál, két kiskorú esetében történt hatósági intézkedés. Egy 9 éves kislány és egy 13 éves kislány esetében gyermekotthoni elhelyezés vált

szükségessé. Az ideiglenes hatályú elhelyezés oka ez esetben súlyos elhanyagolás, amely során jogerős hatósági intézkedésre került sor.

Ezzel összefüggésben a nevelésbe vétel 10 fő kiskorút érintett a 2018. évben. Korábban jogerős hatósági intézkedéssel érintettek száma 8 fő.

A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Megnevezés	A bántalmazott			Az elhanyagolt	
	kiskorúak száma				
	fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	1	1	0	12	18
Családon kívül					
Összesen	1	1	0	12	18

A táblázatban külön megfigyelhetjük a bántalmazott és az elhanyagolt kiskorúak számát. Fizikai és lelki bántalmazás a 2018. évi adatok szerint összesen egy fő kiskorút érintett.

A fizikai és lelki elhanyagolás 12 és 18 fő kiskorút érintett az elmúlt évben. Tehát településünkön gyakoribb az elhanyagolás, mint a bántalmazás.

Ezen kívül a Központnál egyszeri esetkezelést igénybevevők száma a következőképpen alakult a 2018. évben:

- védelembe vételi eljárás megindítására és megelőző pártfogás elrendelésére 5 fő kiskorú esetében került sor (garázdaság gyanúja, gyújtogatás),
- veszélyeztetettség kivizsgálása miatt indult hatósági eljárásban 9 fő kiskorú esetében került sor hatósági intézkedésre,
- családba fogadásra, valamint gyám kirendelésére 8 fő kiskorú esetében került sor.

Hatósági eljárás megindításának okai, jellemző problémák:

- fizikai-lelki elhanyagolás és bántalmazás,
- nevelési probléma,
- tanköteles kiskorú igazolatlan hiányzása,
- magatartási problémák,
- csavargás, rossz baráti társaság,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

9. Óvodai és iskolai szociális munka

9.1. Jogsabályi háttér

2018. szeptember 1-től a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI.tv. értelmében a család- és gyermekjóléti központ az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő egyéni, csoportos és közösségi szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

- a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- e) prevenció eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és

f) a jelzőrendszer működését.

A jogszabály 1.000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekre vetítve 1 fő (40 óra) alkalmazását írja elő, az orosházi járásban 7 fő foglalkoztatott látja el a feladatot.

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat a 2018/19 es nevelési évtől óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást biztosít a településen működő köznevelési intézményekben.

Célok:

- a társadalmi kohézió erősítése, a társadalmi minőség javítása természetes támaszok, közösségi erőforrások mozgósításával.
- a gyerekek szociális kompetenciáinak fejlesztése, és a környezet minőségének tökéletesítése.

9.2 A segítő munka bevezetése

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat a 2018/19 es nevelési évtől az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást biztosít a település minden iskolájában és óvodájában.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ személyes felkeresést követően szükségletfelmérés készült, majd ez alapján együttműködési megállapodást kötött a köznevelési intézményekkel. A szociális segítő szülői és nevelőtestületi értekezleteken, óralátogatások alkalmával mutatkozott be. A faliújságon szerepel a segítő elérhetősége, fogadóórájának időpontja, ezen megtalálható minden fontos információ. A beleegyező nyilatkozatok aláírásra kerültek.

9.3. Személyi és tárgyi feltételek:

Az egyéni beszélgetésekhez, klubfoglalkozásokhoz a külön helyiség, valamint az infrastruktúrához való hozzáférés lehetősége is adott minden intézményben. A gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő az intézményekben dolgozó fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal együttműködésben látja el. Folyamatosan kapcsolatot tart a helyi családsegítőkkal és védőnőkkel, valamint a gyermekorvossal is.

9.4. Ügyfélfogadási rend:

Az intézményekben a szolgáltatásra az igényfelmérés alapján megbeszélt időpontokban van lehetőség, heti egy napon. Az intézményekben kifüggesztésre került a fogadóórák és az intézményi munka ellátásának időpontjai.

9.5 Feladatok a szükségletfelmérések tükrében

A település jellegéből adódóan a családok élete nagy vonalakban ismert, örömeiket és problémáikat gyakran a közösséggel együtt élik meg, azok a pedagógusok számára ismertek. Ennek köszönhetően

az intézmények családiasak, a gyerekekkel közvetlen viszonyt ápolnak, bizalmas a kapcsolatok többsége mind a szülők, mind a gyerekek részéről.

Iskolai és óvodai szociális segítőként feladataim jellemzően inkább olyan típusú feladatok, amik a szükségletfelmérésben hangsúlyosak lettek: jogszabályi változások figyelemmel követése, segítség más szolgáltatásokba való közvetítésekbe, prevenciós feladatok, segítő beszélgetések és a gyermekjólét által gondozott gyerekek esetében közreműködés.

9.6 A feladatellátás bemutatása a statisztikai adatok tükrében:

Az elmúlt időszakban a szolgáltatást mind a pedagógusok által delegált, mind szülő kérésére, mind önként felkereső gyerekek vették többségében igénybe. Felkerestek szülők is, hogy gyermekeik iskolai problémáival kapcsolatban beszéljünk. Az iskolák igazgatóival és az osztályfőnökökkel való beszélgetések során legfontosabb problémának a magatartás zavarok után a bullying témakört jelöltük meg, ezért ennek kapcsán prevenciós jelleggel tartottam több osztályban, valamint érzékenyítő foglalkozások iránt volt igény. Tanulók esetében általában magatartási problémák merültek fel, melyeknél egyéni konzultációkkal igyekszem segíteni. Felkerestek szülők is, hogy gyermekeik problémáival kapcsolatban beszéljünk. Összekötőként segítem a kapcsolatot a gyermekjóléti központtal és családsegítő szolgálattal.

A szolgáltatást igénybe vevők típusa	A szolgáltatást igénybe vevők száma
Gyermek	34
Szülő	2
Szakember	2
Összesen	38

Hozott probléma típusa	Fő
Anyagi	0
Gyermeknevelési	29
Gyermek intézménybe való beilleszkedés nehézsége	3
Magatartászavar, teljesítményzavar	2
A gyermek életviteli problémái	1
Igazolatlan óvodai, iskolai hiányzás	0
Konfliktus	0

Szülők vagy család életvitele	0
Szülői elhanyagolás	2
Bántalmazás	0
Fogyatékoság	0
Addiktológiai problémák	0
Egyéb	0

Tevékenység jellege	Alkalmak száma
Konzultáció	42
Információnyújtás	5
Tanácsadás	4
Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás	0
Családlátogatás	0
Óralátogatás	2
Krízisintervenció	1
Konfliktuskezelés	0
Prevenációs csoportmunka	6
Pályaaorientáció támogatása	0
Kulturális programok szervezése	0
Sport-és szabadidős programok szervezése	0
Szociális akciók szervezése, végrehajtása	0
Nevelőtestületi ülésen, diákönkormányzati ülésen való részvétel	1
Szülői munkaközösségi ülésen való részvétel	0
Szülői értekezleten való részvétel	7
Fegyelmi tárgyaláson való részvétel	0
Esetmegbeszélés, esetkonferencia	0
TEAM munka óvodában, iskolában	2
TEAM munka család-és gyermekjóléti központban	0
Szupervízió	0
Jelzés fogadása	0

Jelzés küldése	0
Delegálás	2
Egyéb	0
Összesen	72

9.7. Tervek és fejlesztési elképzelések:

A megkezdett munka következetes folytatása, az együttműködésre nevelésben segítség és az erőszakmentes kommunikáció gyakorlása, átadása továbbra is feladat. Lehetőség szerint a jelenlét folyamatos biztosítása a magatartászavarok megelőzése érdekében. A gyermekeket érintő problémákról előadások tartása a szülőknek, pedagógusoknak. Igény szerint csoportos foglalkozások beindítása.

ÖSSZEGZÉS

Településünkön a gyermekvédelmi feladatok ellátása a jogszabályi feltételek alapján megvalósul. Intézményünk jó kapcsolatot ápol a helyben működő gyermekvédelmi és szociális intézményekkel, egészségügyi szolgáltatókkal. A településen felmerülő szociális és gyermekvédelmi problémákat komplexen kezeljük, szükség esetén tájékoztatjuk és bevonjuk más szakterületek képviselőit is a megoldásba. A napi munkavégzés során a helyi önkormányzat támogatását is gyakran kérjük az azonnali, elsősorban anyagi segítséget igénylő ügyfeleink ügyében, amit minden alkalommal megkapunk. Szakmai tudásunkkal igyekszünk segíteni az egyéneket, családokat, csoportokat problémáik kezelésében, ami mindennap új kihívás számunkra. Gondozási eseteink száma a település lakosainak számához viszonyítva nem túl magas. Leggyakrabban tapasztalt problémák a gyermekes családokban: a gondozási feladatok hiánya, a nevelési problémák, az elégtelen lakhatási feltételek, a közüzemi szolgáltatások részleges vagy teljes hiánya, a családi értékek, normák hiánya.

Munkánk komoly felelősséggel, pszichés terheléssel jár, melynek kezelésére munkáltatónk rendszeresen képzéseket, esetmegbeszélő csoportot, szupervíziót biztosít.

Munkánkat igyekszünk felelősséggel ellátni, tudásunknak súlya van, hiszen tanácsainkkal, a különböző megoldási lehetőségek felkínálásával emberek életére, döntéseire vagyunk hatással.

Készítette:

Karaszné Belán Márta
családsegítő
sk.

Nyiregyházy Aba Mihály
esetmenedzser
sk.

Pál Katalin
óvodai és iskolai szociális segítő
sk.

Zöldi Angelika
családsegítő
sk.

Jóváhagyta:

Halustayk Éva
intézményvezető
sk.